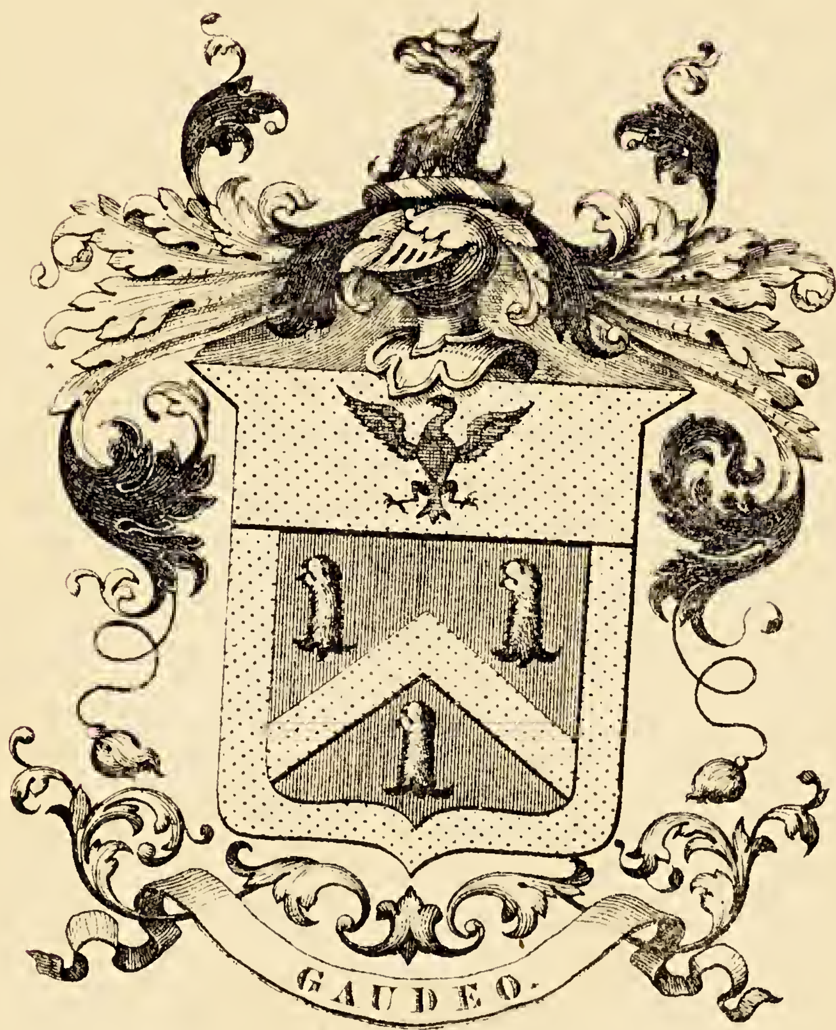

John Carter Brown.

COPYE

VANDE

Resolutie van de Heeren Burghemee-
sters ende Raden tot Amsterdam

Op't stuck vande

WEST-INDISCHE COM-
PAGNIE.

Genomen in August. 1649.

Tot UYTRECHT,
Gedruct by IAN HAVICK, by de Ganse-Merct, 1649.

De vier Burgemeesters van dit Iaer zijn

GERBRAND CLAESZ. PANCRAS President.
ANTONII OETGES VAN WAVEREN.
ANDRIES BICKER, ende
PIETER HASSELAER.

De President Burghemeester vraecht, eerst, de Burgemeester die naest hem sit, dan de volgende, dan de laetste Burgemeester, dan de oudste ofte eerste Vroedschap, syn yders advys advolcht:

I. BVRG. OETGES.

MYN HEEREN. Wat aengaet de West-Indische Compagnie, my dunct dat het afgaen van haer, alhier in dese Stadt de Neeringe, Coophandel ende Scheeps-reederye, oock doet af-gaen: want ick placht selfs dickmael 700 of 800 Ossen aen haer te verkoopen, en nu hebbense niet een stuyver om een te koopen, en ick sou niet geern borgen: behalven datter noch menich Negotiant ende Coopman bedurven sal worden door banckeroeten die gewisselick, so geseyt wort, sullen moeten volgen, indien de Compag. niet gemainteneert en wordt, ende 't is oock te vreesen, hoe licht men het oock wil op-nemen, dat het Grau eens mocht op de been komen, ende haer aen d'een of d'ander Burghemeester dieder geen schult in heeft vergrypen: want het schynt ende men roept het heele Landt deur op de qua wille van dese Stadt, soo dat icker groote swarigheyt in sie, met ons soo te kanten tegen de heele regeringe, ende dat wy ons niet laten bewegen, door 't gekarm van so veel bedructe ende onnosele Wesen, Weduwen, ende andere eenvoudige menschen, die haer gelt aen de West-Ind. Comp. hebben ghegeven: yder van ons sou oock van d'een

of d'ander droncken hooft ende onverlaet van Matroos of Soldaet van die overcomen,ende niet betaelt wordē,na't leven konnen ſtaen,of ſo teyckenen dat het ons alle ons leven ſou heugen, ende dan ſou een hondt ons ghebeten hebben: ende als ick my oock wel bedencke, waerom ſullen wy de Comp. laten verloren gaen? ſy is altoos neffens de Ooſt-Ind. Comp. gheoordeelt een van de beſten ſenuwen van onſen ſtaet te zijn, ende is altoos dienſtich voor de Negotie ende Scheepsvaert, daer 't welvaren van deſe Stadt in beſtaet,ſoo dat ick voor myn advys de ſelve ſou by alle middelen helpen, ende poogen te herſtellen.

II. BURG. BICKER.

Myn Heeren. Indien ick eenichſints dachte dat de Weſt-Ind. Comp. te ſalveren was,ick volger 't advys van den Heer *van Waveren*; maer alſoſe verloren is,ſo kan ick niet bevroeden datter yets goets afkomen ſal, ende ſal al 't gelt in't water geſmeten zijn, datmen daer aen ſal beſteden,ic heb't lang te vooren ſien komen, dat het ſo ſou uytvallen, na dat huyshouden koſt het anders niet gebeurē,ſo veel kamers, ſo veel pack-huyſen,ſo veel Bewinthebbers,Boechouders,Dienaers ende gerit,alſſer aen yder Camer was,gaven genoech te kennen wat eynde van die Comp. ſou worden: de Camers bedrogen malkander ruyten ende ſtalen tegen malkanderen, die maer koſt ende dorſt, vviert rijck, en de Comp. arm: laet de Brabanders ende Walen nu eens ſiē wat Baronnien ſy daer uyt ſullen halen. Het Recif hou ick al verloren, ſo de Portegieſſe vloot maer uyt is,ende dienvolgende iſt met de reſt gedaen. Sulcx datmen myns oordeels nae Vranckrijck niet en behoeft te gaen om aldaer een Middelaer tuſſchē Portegael en de Comp. te ſoecken, oock houde ick het daer voor, als de Comp. al in macht was om te konnen beſtaen,dat Vranckrijck deſen ſtaet noch de Weſt-Ind.Comp. yets goets is gunnende, Ick meene,als ic Vranckrijck ſegge,de regeringe van den Cardinael ende de ſijne, die doch het welvaren d'eenig-

heyt

heyt ende de ruste in Vranckrijck selfs niet seer en soecken, alhoevvel de Staten des Rijcx wel van herten wenschen, dat de schamele Gemeente so tyrannelijck niet en wierde uytgeput, alsse nu doet, ende dat sy oock geerne den Vrede so wel sagen, als wy, so dat ick selfs noyt en hebbe konnen geloven dat van Vrancrijc yets goets voor de West-Ind. C. sou comen konnē: 't is beter dat alles verkocht wort ende yder vare daer 't hem lust, de Negotie moet open staen, ende niet bedwongen zijn, ooc syn de Comp. van Negotiē, halve monopolien, 't is de Bewinthebbers eygen schult, waerom hebbense niet beter toegesien, sy zijn genoech gewaerschout van der Portugysen complot ende verraet, maer die Compeers, wouden dat alleen regeren, laet nu eens sien, watte mannen het zijn: veel beter ist, datmen let hoe het met alle de alliantien tusschen onse nabueren staet, dat wy daer een wakend ooge op hebben, ende dat wy de handelinge tusschen Vranckrijck ende Spangnie niet laten loopen dryven, of wy daer in niet geintresseert en waren, gelijck desen Staet wel een groote misslach gehadt heeft, dat sy van Munster gegaen is, dan sou sy allesins kennis afgehadt hebben, ende als middelaer versocht geworden zijn, daerse nu allesints uytghesloten blijft, een overgroote misslach segge ick noch eens: ghelijck het oock noch is, dat wy van dese Stadtswegen, niet beter en letten op de negotie in Oostē, daer yder van onse nabueren so na loert, ende ons de selve soo geerne onttrecken sou, ende daer nae trachten, de ordinaris Ambassade nae Spaengien ende Vranckrijck dient oock gevordert te worden, alsoo het seer schadelijck is, dat van wegen desen Staet niemant daer en is, ende alsomen wel siet, dat alle de andere Leden, ja heel Hollant selfs, de persoon van den Pensionaris Boreel, door syn ongeschicte hooge demandes die hy doet niets te wel ghesticht zijn, soo sou ick verstaen datmen hem aenseggе, dat hy resolvere, op den gestelden voet te gaen, want also ons bericht wort van ter zijden af, soo wilde hy albereyts wel selfs,

 dat

dat by de Staet wat meerder ernst daer toegebragt werde,op dat hy een goede occasie sou hebben, om sich te ontlasten, van eenige swaregoederen,ende andere sakẽ, die niet willen geseydt zijn, ende daer mede soude ick de Heeren ghelasten die weder na den Haech sullen gaen.

III. *Burg. Hasselaer.* Ick sal my daer oock mede confirmeren,om kortsheyt wille,aen de West-Ind. Comp. is doch geen salf meer te strijcken,beter dat yder een vaert, na Angola, St. Tomè, ende Brasil, die wil, laet nu eens sien wat de crijters gewonnen hebben, 't zijn maer een hoop *Kerckulen* dieder aen vast zijn,ende die het spit inde as gewent hebben, 't is oock niemant meer als die van Zeelandt selfs te wyten, dat de Comp. verloren is, hadden sy eerder inde Vrede gheconsenteert, dan soumen van s'Lantswegẽ eerder bequaem geweest zijn,dat secours van de 6000 man na Brasil te senden maer sy hebben altoos dwars tegen Hollant aengewilt,ende nu sietmen watse gedaen hebben gehadt, met den handel te sluyten,ende niet te willen dat yder een daer sou varen,ende brengen sijn eygen goet,dan haddender luyden uyt dit landt na toegewilt, ende die souden daer al vast genestelt ende gewortelt gheweest zijn, ende daer souden sy haer op hebben mogen betrout hebben, ende op de Portegysen niet,hadden sy al het Lant voor 10 of 20 jaren om niet, op een kleyne recognitie uytgegeven, sy waren wel baes van de Portugysen gebleven,en hadmen dat secoers van de 6000 man na Brasil gesonden,eer de Vrede gesloten hadde gheweest, men sou noch inde oorloch moeten wesen ende ghebleven hebben, ende de Zeeuwen souden den Vrede niet ghewilt hebben, sulcx dat het verlies van de West-Ind. C. het behoudt van de Vrede is, en als het ernst wil zijn,ende de Portugies niet wel en wil,wy konnen het wel weer winnen.

IV. *Burg. Pancras.* Wel myn Heeren wat sal ick seggen,de West-Ind. C. die is in een swaer pack, myn oudste Soon,die heeft my geseydt, kyck hy comt veel by geselschap ende reederyen,

deryen,datmen onder deCoopluy ſeyd,dat den onderganck van de Comp. is den onderganck van 't Landt ende van de Stadt,ende als de Burgemieſters maer wilden , datter wel hondert tonne gouds aen goet meer inde Stadt ſoude zijn, in een uyre tijdts,als Burgem. wilden, ende datter een generale blydſchap ſou komen over de heele Stadt, en als het de Heeren ſoo verſtaen konden, ick ſou mede wel een vriend vande Comp. zijn willen , by gevolch van andere ſtemmen, anderſins ſou ick oock van advys zijn met Burg.Bicker,alſſet te laet ſou zijn, en datmen goet geldt na quaet gelt ſou werpen , maer om datter ſo veel bedruckte ende arme menſchen aen vaſt zijn,ſo ſou ick de Comp. ooc helpen, maer volgens 't advys van Burgem. Bicker,wil ick ſeggen, van advys weſen datmen noch een proef doen ſou,van een vloot Schepen,en met den Penſenaris Boreel oock te ſpreken , of hy gaen wil, of niet,ende ſou oock meenen , volgens 't advys van Burg. Bicker,dat hy hoord te vertrecken,hoe eer hoe liever, want dan ſoumē noch binnen dit Iaer,een angderPenſenaris ende Bewinthebber konnen maken, hoe eer hoe liever noch in dit jaer eer ick of gingh te winter.

V. *Symon Verdoes*. Ick heb ſo dickmaels myn Heeren getoont,ende geadviſeert hoe het werck van de Weſt-Ind. C. by my leyd, en ick ben van Burg. Haſſelaer onlangs daerom ſo qualijc toegeſproken ende bejegent,dat het my niet meer en luſt, ſoo geroskamt te werden, ende overſulcx oock den Raedt daer mede niet langer ſal ophouden, maer alleenlijck dit noch daer by ſeggen ende beſluyten,datter geen bondige noch waerſchynlijcke redenen zijn,waeromme men de C. ſo ſchandelick, ſo aenſtootelick, ende ſo troulooſlick ſoude verlaten,ende ſeggen datmen met de gherequireerde macht van 't Landt, behoorde te toonen wat ongelijck deſen Staet geſchiet,en dat wy noch macht ende courage genoech hebben,om een rechtveerdige ſake tegē den Co. van Portugaels verradiſch geweldt ende overlaſt te durven ſtaende houden,

ende

ende van Godt den Heere den zegen daer af verwachten.

VI. *Doct. Tulp.* Myn Heeren, Ick hebbe wel ghelesen dat een kint dat van sijn jeucht aen stom gheweest zijnde, doch siende syn Vader in doodts noode van vermoordt te sullen worden, door de innerlijcke liefde, ende benautheyt van sijn gemoet, de banden ende span-aderen so beweecht ontspron- gen ende los geworden zijn, dat het kindt begon te spreken ende om hulp voor sijn Vader te roepen, even so, dunct my, sou het my nu ooc wel gebeuren, nu ick hoore so lichtveer- dich stellen het uyt ende tot niet laten gaen, de saecke van de West-Ind. Comp. want isser oyt by myn leven een sware sa- ke in desen Rade geventileert, so is het nu dese, nu segge ick, nu wy eerst in Vrede gekomen zijn, so tastelijck beginnen te toonen, dat wy noch vrede konnen verdragen, noch weten te winnen, noch 't gewonnẽ bewaren: 't Is immer die Comp. myn Heeren, die so onlangs so befaemt, soo machtich ghe- weest ende so treffelijcke dingen gedaen heeft, die den Con. van Spaeng. aen de herd-ader geraeċt heeft, jae vry wat meer als de Oost-Ind. Comp. tot den vrede gedwongen heeft, 't is die Comp. daer hy voor desen soo seer voor vreesende, het eerste 12 Jarich bestand gemaeċt heeft, om de selve doen te beletten, gelijck het oock dede: 't is die Comp. die by den onversterflijcken roem van onse Voorzaten, ende eenighe voorsittende Heeren hier noch present, daer ick selfs alhoe- wel onweerdich een af ben, die hier geseten, beleeft, ende met myn oogen gesien hebbe, hoe yverich men was, om de selve voort te setten, ende yder een te noodigen, op de voor- deelinge conditien die het Landt daer by dede, ende voorts by handschrift ende zeghel met openbaer Oċtroy aen haere goede ende getrouwe Ondersaten ghebeden heeft, dat yder daer in sijn Capitael sou willen hazarderen ende inteycke- nen: Ende 't is de selve Comp. myn Heeren, die inden Jaere 1629 als men den brandt van den oorloge ende Spaensche wapenen hier uyt dese Stadt, ende van uwe spitsen sach op-

gaen,

gaen en alles datelijck ende vrywillich by-geset heeft, dat sy doenmaels eenichsints in handen hadde, jae die haer eygen victorien ende conquesten, achter rugge liet ende versuymde, in den apparenten noot ende de swaricheyt van het Land te onderstutten, ende voor overval ende s'vyants macht, die in 't hertgen van desen staet doorgebroken was te bewaren, ende wie en weet niet wat vloeck, wat laster, ende wat schelden men haer oock, ende dat met over groote reden soude nagegeven hebben, indien sy toens oock, als de vyandt hier by na als voor de poorten vvas, voor gestelt hadde, eerst een beschryvinge van alle de Camers te doen, ofte een voorslach om aen de Con. van Vranckrijck een besendinge te doen, om tusschen beyden te komen, ende 't goede-mansschap tusschen Sp. ende ons te bedienē, als men nu met de Comp. na een schendich ende verdrietich wachten, fleuren, ende al vvillens opgesocht tijdt verlies tusschen den Con. van Port. ende haer wil in 't werck stellen, jae indien de selfde Comp. doen oock, in dien uyttersten nood van 't Landt, hadde willen bedingen, of vrydom van Convoyen, ende Tollen, eer sy haer Crijgsvolck, haer Matroosen, haer gelt, geschut ende alles wat men van haer konde leenen, of eenige andere oneerlijcke ende 't heele Landt schadelijcke conditie, gelijck men nu van de Comp. met het open stellen van den handel op Guinea, durft voor stellen, ende eysschen, ende 't is eyntelijck die Comp. die, so sy in 't midden van hare victorien, so waren gehanthaeft geweest, en so wel ghesien by die van de Regeringe, als wel behooret hadde, men hadde voorwaer wel andere effecten daer afgesien, ende daer door meer gelucx, eere, ende reputatie aen desen Staet, meer Negotie ende welvaert aen dese Stadt, ende vele eerlijcke familien soo door 't gheheele Landt, als voornementlijck oock in dese Stadt in meerder rijckdom ende middelen staende gebleven, maer in placts gesocht hebben, ende ghetracht de Comp. te styven ende te stutten, so heeftmen van hier, haer altoos tegen ge-

gaen ende onderdruct of veracht, ende alhoewel ick wel kan bevroeden ende wete dat sommige van de eerste Bewindthebberen wat oorsaecks hebben ghegeven van misnoegen, vermits sy niet als personen tot Bewinthebbers voor en stelden, die de Heeren Burgem. onaengenaem waren, ende alle Heeren die van het Stadthuys waren, fortselijck uythielden, so moeste dat voorwaer, niet aen de Comp. selfs, daer doch veel onschuldige in zijn, geweten noch verhaelt of ghewroken geworden hebben, maer aen die persoonen (alsmen de menschelijcke passie dan immer so veel hadde willen toegeven) die daer oorsake af waren, ende gedacht ende gevvacht op beter occasie, bedencken dat het welvaert van 't gemeen ende van de Stadt, die noyt en sterft, behoorde 't beste doelwit geweest te zijn om na te trachten, ende dat sulcke ontydige driften van particulieren, die oft af-sterven moeten, of beter onderrecht konnen worden, van selfs wel doot lopen ende te niet komen souden: maer dat is nu te laet, ende al geleden, het werck opgenomen so als het nu leyd, segh ick, dat het ontrouwelijck gedaen is, so wy so al willens doch quansuys by opghesmucte ende bedecte lagen dese Comp. laten vervallen, ende te niette komen, ende dat Godt de Heere aen ons t'huys sal wreecken, dat wy dat opgegane licht des waerachtigen Euangel. so laten smoren, ende sticken, alleen door een opghenomene verkeerde haet, ende lust van weerwraeck: dat wy ons woort so troulooselijck breecken ende niet en houden, noch aen onse eygene Ingesetene, noch aen die heydensche Coningen ende menschen daer vvy aliantie ende verbondt mede gemaeckt hebben, ende die vvy nu soo schendich verlaten, ende ten proye gheven, aen die vvreede ende wraecgierige Portugyse natie, vvelckers tyrannich jock sy so gevvillich hebben afgesmetē, door ons daer toe de voet gegeven ende gelocht zijn: Jae ick segge noch, dat vvy ons aen alle onse nabuerige Coningen ende Princen ten toone stellen, dat vvy noch verstandt of vvijsheyt en hebben, om ons

eygen

eygen voordeel te konnen afmeten:ende ons daer af dienen, want het is te uyttermaten deftige ende schoone conqueste, die 't besit heeft van 't Landt van Brasil, een gesonde lucht, goet climaet, daer ons volck wel kan woonen, ende voorttelen, daermen ten eersten vele dingen van de milde nature heeft, ende met lichte moeyte te bekomen zijn, die hier wel diere comen te staen, den dranck namentlijck, de huysingh, veel vis ende andere eetwaren, die alle aldaer in tijde van vrede als om niet bykans te krygen zijn: ick geswyge, de korte ende gemackelijcke vaert, driemael 's Jaers gaen ende driemaels komen, niet derwaerts te brengen, als daer hier te lande al yets aen verdient is ende door de handen gegaen heeft, gelijck lynwaet, wollewerck, ende diergelicke andere Coopmanschappen hier eerst al twee of driemael gevent, daermen in tegendeel niet van daen brengt als goede waren die hier te lande verarbeydt, ende versonden worden, datelijck aen de marct gebracht, ende altoos verfletẽ of geconsumeert worden, ende wat heeft in tegendeele de Oost-Ind. Comp. tegen dese voordeelen : voorwaer niet dat daer tegen is te vergelijcken, ende wat sal die selve Comp. oock van so een noch machtiger nabuer, als de Con. van Port. met al dese conquesten van de West-Ind. C. verrijct sal zijn, te verwachten hebben? niet als gelijck verraet: want ick denck niet, dat yemant in't gantsche landt, maer de minste kennisse van saken ende eenich oordeel hebben, geloven sal, dat alle dit verraet, buyten des Con. voor-weten, ende beleyt geschiet is, en kan hy, dat hy in Oost-Ind. ons ghelijcke tour sal spelen : die anders gelooft is bedrogen, ende wil het al willens zijn. Maer men segt de Comp. heeft het Landt so veel gekost dat het schand is; genomen het was alfo, waerom is sy ingestelt ende 't landt sich verbonden, gelijck het landt in tegendeel sijn voordeel afgenoten heeft ende noch meer sou doẽ, als het de Comp. wel gong: maer wat baet het, ofmen seyd dat de Comp. veel gekost heeft, ende men is aen de selve noch veel meer tonnen

 nen

nen gouts ſchuldich,van beloofde ſubſidien : ende al het gene datmen haer nu eenige Jaren herwaerts ghedaen heeft, is ſoo al willens ten ontijde geſonden gheweeſt, datmen voor s'handts wel merckte ende ſach dat het vergeeſſe koſten waren: maer laet de handt eens te degen over 'thert geleyt worden,ende haer tijdelijck bygeſtaen,ende 't verraet ende ſchade by de Portugieſen aen ons ghedaen,eens tegen gaen ende hem oock ſo wel als den Coninck van Den.anno 1645 onſe macht te water eens laten beproeven, ende ſijn Kuſten beſoecken,hy ſal wel een ander regiſter trecken,ende 'tonweldichde moeten weder geven.Indien men met den Con. van Spaeng. voor deſen Treves gemaeckt hadde, men ſoude ghemeent hebben,een goede ſaecke gedaen te hebben,al hadſe voor dertich ja vijftich Jaeren bedongen gheworden, ende nochtans heeftmen door 't verduren, ende op 't aenmanen, van dien onverganckelijcker ende ho.lo. memorie Syn Ho. den Heer Pr. van Orangen, noch een Jaertjen op een Jaertjen,de handt inde beurs geſteken,ende inden oorloge gebleven,het welck onſe palen oock ſedert ſo heeft uytgeſet, ſoo veel Steden doen winnen, ende onſen roem ende macht by alle Coningen ſo onſiggelijck gemaeckt, dat het ons gebaert heeft die glorieuſe Vrede, die wy, in ſpijt van die 't benyden, hebben geſloten. Laet ons dan oock volgen den goeden yver ende de genegentheyt van alle de andere Leden in Hollant,jae van de meeſte int generael, ende 't ſal maer met eens ſuer te ſien, by den Portugies gedaen weſen, jae ick durf my verſekeren,ſo deſe vergaderinge van dage wil beſluyten, ende daer by blyven,namentlick,of door de rechtveerdige wapenen, van Godt de Heere de uytkomſt te verwachten,of de voorgeſtelde ende van de Portug.overgenomene conditien van accoort,voor de Weſt-Ind. C. te bedingen,dat hy eer 14 dagen wel andere tael ſal houden, ende ſomen maer tot een armeren kome, van die 24 ſchepen, ende aſſiſtentie van ſecours aen de Comp. geve,het behoorlijcke ackoort ſal aengaen,

gaen,ende wel haeſt getroffen worden, ja gelooftmen dat hy van nu af, daer toe al gelaſt is, al ſeydt deſen Ambaſſ. dat ſijn Con. het niet ſou konnen preſteren, om dat ſijn Gemeenten het niet en ſouden willen toelaten : met welcke ſotte antwoort ſich niemandt en behoort te laten paeyen, als zijnde maer om met de Staet te ſpotten, bygebracht: maer laet ons eens de tanden toonen, hy ſal wel datelijck te borde komen, daer hy nu uyt deſe twee-ſpalt ende ghedurich vruchteloos ſcheyden van de vergaderinge van Hollant ſijn meeſters profijt is ſoeckende, ende onſe ſwackheyt kennen, laet ons dan eenmael door 't beweechlijck jammeren, van ſoo veel duyſenden beſchadichde menſchen, eene trooſtelijcke, ende onſer Voor-ouderen aert ſmakende mannelijcke reſolutie nemen, ende 't gene ons met trouloosheyt ende verraet is ontnomen, met de rechtveerdighe wapenen weder trachten te winnen, ende Godt de Heere bidden om een ghenadige uytkomſte, ende men ſal ſien, hoe de aenſichten van alle uwe trouwe ende gehoorſame Onderſaten ſullen verblyt weſen, juychen ende met alle ootmoet ende eerbiedigheyt met gebogen knien van dē hemel het beſluyt des ſelfs verwachten, U mijn Heeren die de eer hebt van Burgemeeſters voor deſen Jare te zijn, op hare handen dragen, ende alle teyckenen uan ootmoedt van eere ende reſpect bewijſen, laet ons het vorder verlies ende ruyneren van ſo veel noch ſtaende familien ende herten die door hope gevoet wordē, voorcomen: ende laet ons maer een exempel nemen, aen 't rijſen van de actien onlangs geſchiet, op de hope van een goede reſolutie ende men ſal datelijck ſien hoe yder capitael in korten tijdt driemael ende meer ſal beter worden, als 't nu is, ſoomen in deſen Raedt maer een goede ende vaſte, ſonder weder te kreucken reſolutie wil nemen, en hoe kan dat oock langer ſonder grove ende taſteljcke ſchande, ende ontdeckinge van eygenwraeckgierigheyt opgehouden, ende tegen geſproken worden, daer deſe Stadt immer niet mach klagen, van ar-

 moede

moede ende onvermeugen, alsoo het dagelijcx in yders oogen is, wat swaere ende kostelijcke wercken worden aengenomen, ende wat assistentien van gelden aen vreemde Potentaten worden gedaen, ende daer wy immer soo wel als andere Steden als noch door Godes zegen de middelen ende macht hebben, om dat te konnen doen, wat sal ons dan schorten, by die goede voorgaende steden onse stemme, van een vast ende onverandelijc krachtige bystand aen de Comp. te doen, te voegen, ende daer mede 't gewicht van de gantsche vergaderinge van Hollandt te doen hellen, die handen slaen, aen so vervallene sake van de West-Ind. Comp.

VII. *Burg. Geelvinck.* Ick, mijn Heeren, ick ben van advys met de Heeren Burgem. ende datter aen de West-Ind. C. geen helpen en is, ende dat het beter is datmen hoe eer hoe liever, accordere van de kust van Geneen wil ick seggen, om alles open te stellen, op dat een yegelijck mach varen daer hy wil, 't is doch met de Comp. edaen, ick sou de kust van Geneen open stellen, voor yder een, en datmen seyt dat de Stadt van Amsterdam alleen singelier is, dat is niet so, die Burgem. van Schiedam die der een schip met harinck en touwerck na toe heeft, die seyt oock, dat hy niet verstaen kan, datmen de Portugies, so den oorloch sou aen doen, op sijn kust, maer in Brasil, dat is een aer werck, seyd hy, en ick ben oock van advys als Burg. Bicker, en datmen de kust van Genee datelijck open stelle.

VIII. *Burg. Schaep.* absent inden Hage inde Stat. Gener.

IX. *Burg. Willem Backer.* absent inden Hage in Gec. Rad.

Verte.

X. *d' Heer Symon de Rijck.* Ja wel mijn Heeren, soumen nu weer dus drae in een oorloch komen, en wy zijnder noch qualijck uyt, my dunct ick ben een man van 84 Jaren, en heb den oorloch al langer gesien, als veel van de Heeren alhier, ende weet beter wat den oorloch in heeft, en ick heb noyt sin ghehadt in dat werck van de combinatie, 't en kost niet

deu-

deugen en had ick inden ſlach van Ingelmunſter niet ſulcken ſnellen paerdt gehadt, dat ick het ontreden hadde, ick ſou ſo lang den oorloch niet gehanteert gehadt hebben, ick heb al die oude Cornels al ghekent, Ryhoven de Gouverneur van Bergen, en ick hebbe dickmael neffens menkaers zy geſeten, en Ruyckhaver en Helling, die hier binnen, noch daer 't Bierdragers huyſgen ſtaet, wierden doot eſteken, die heb ick ſoo wel ekent, of wy broers waren, 't en is ſoo met de krijch niet te doen, daer moet te veel toe, en oude Soldaten moetender zijn, en geoeffent volck. Ick heb te lang met de Soldaten om gegaen terwijl ick Commiſſaris geweeſt ben van de monſtering, nu luſt het my niet, om een jaer levens 10 of 12 dat ick noch heb te leven voor al mijn dienſt aen de Stadt gedaen, dat ſou ick wel in ſtilte als Bewinthebber willen afleven, en gelijck de Heer Burg. Bicker wel ſeyt, de Comp. van Weſt-Ind. is niet te helpen.

XI. *d'Heer Huydekoper*. Ick ſou oock meenen, mijn Heeren, dat het met de Comp. gaen ſal, gelijck ick dickwils met mijn Neef Theuling, tegen Coſyn Spex geſeyt hebbe, als wy ſamen na Goudeſtein gingen, of ſo na de Bild, daer hebbe ick nu twee hof-ſteden, heel fraeytjes beplant, dat de combinatie, noch de doot van de Weſt-Ind. C. ſou zijn, want dat die niet inde man en woud, en dat de Heer Bicker ſijn leven daer niet toe verſtaen ſoude, om datmen wel ſach waerom het te doen was, vvant als de Weſt-Ind. C. in Braſil vaſt was, datſe dan lichtelijck met binnen ſchepen, gelijcker veel Revieren en kreken door 't landt lopen, aldaer een bequaem tree-padt ſouden konnen maken, of een overtoom ſo als Monſ. Vincbooms den Architect, eerſt op 't papier ſouwen afteyckenen ende ſo inde Zuyd-zee comen, om ſo van achteren in Ooſt-Indien te comen, ende die vaert heel bedorvē hebben: want aldaer de Weſt Ind. C. begint te neſtelen, daer heb ick vvel dickwils opgelet, dat daer alles bedorven wort, ende voorts ſal ick mijn confirmeren met 't gene dat d'Heer Burg. Bicker

heeft

heeft geseyt, niet twijffelende of hy sal oud-Burgem. blyven, of andersins met het advys van de Burg. d'Heer van Waverē.

XII. *d'Heer Ian Corneliß. Vlooswyck.* Heer Burg. de West-Ind. Comp. is niet te helpen, de burgery is moe en mad van geven, 't schatten en schere sou nimmer een end wesen, ick hebbe te nacht te Cortehoef eweest op mijn hofstede, de turf gelt geen gelt, 't is schanct datmen weer van geven sou praten, ic moet daer te Woerden ooc van de Erffenisse van mijn Gerrit breur so veel geven, advys van Burgem. Bicker, of et Langt most gelt opnemen tegen de penning 16.

XIII. *d'Heer Hendrick Dircß. Spiegel.* Mijn Heeren, als ick bedenck en met ernst overweech hoe schendich dat de W. Ind. C. van de Portugysen bedrogen is, ende dat den roem en luyster van het heele landt daer door verduystert sal worden, ende alle Potentaten de wegh worden gewesen ende de mont waterich gemaect hoe wy in't best van de Vrede, ende inde gewenste ruste, door partiaelsheyt ende de tweedracht die men altoos inde Staet, ende tusschen stadt ende stadt sal konnen zayen, konnen worden t'ondergebracht en geconsidereert oock dat de schade hier in dese stadt door die schelmse verraderye van Port. van ons, selfs die hier tegenwoordich zijn, 't sy aen Ouders, Broeders, of Bloetvrienden op't hoogste is rakende, ende noch meer luyden nu noch met hope staende, hier na sal doen breecken ende t'ondergaen, ende dat de West-Ind. C. gewisselijck hier aen een groote welvaert inde stadt brachte, datmen nu alreets siet verminderen, soo dunct my ooc, en om de wel gededuceerde redenen van den Heer Tulp, datmen de behulpelijcke hant aen de West Ind. C. met alle ernst behoorde te slaen, ende met den spoedichsten met alle de andere Leden, dencken op een vigoureux secours, ende bestante macht van schepen op de kuste van Portugael te senden, ende voor alle de werelt, door een manifeste, bekent te maken, de wettigheyt van onse wapenen, ende het listich beleyt van de Portug. ende alsoo ick doch uyt de advysen van

de

de voorſittende Heeren, die van contrarie gevoelen zijn, niet hebbe hooren ſeggen noch bybrengen, eenige redenen of ſy ſijn genoechſaem ende beter wederleydt by de Heer Tulp, ſo ſal ick my met des ſelfs advys by deſen confirmeren.

XIV. *d'Heer Cock.* Als ick de waerheyt ſal ſeggen, mijn Heeren, 't is al vry wat guyte werck met de Portugies, alſſer niemant wyſer was als ick, ick ſou hem oock al, op ſen Cornelis ſprekende, moeten moris leeren, en ſpee Jan eens op ſijn Kuſten gaen beſoecken, maer ick ſoude niet verſtaen te langden, die ſchelmen ſijn te erch, ſe keunen daer al de haſepaetges, ende ongs volck als het de ſchrick eens in 't lijf het, ick ſiet altewel as ic altemet ſavons de rongde doe, je keuntſe niet aen de man krygen, alſſe iens verveert emaeckt ſinnen: en voorts met het advys van Burgemeſter Graef.

XV. *d'Heer Burg. Valckenier.* abſent.

XVI. *d'Heer Burg. Bas.* Ia vvel myn Heeren ick vveet de noodt van de Comp. en komter gien hulp, ſo iſſe verloren: en dan is het landt een van ſijn armen oock verloren, en of 't dan vvel emaeckt ſel zijn, vveet ick niet, daerom ſou ick verſtaen dat de Comp. geholpen moet vvorden.

XVII. *d'Heer Gerrit Schaep Pieterſ.* abſend in Zeelant inde Admeral.

XVIII. *d'Heer Elbert Pater.* Myn Heeren Burg. belieft myn niet te dragen, ick ben Bevvinthebber ſelfs, ick vvou vvel dat alle dingen vvel vvaren, ende dat de Heeren malkanderen verſtonden, ick ben belo goet voor de Comp.

XIX. *d'Heer Ioris Backer.* Ick kan niet anders ſien of de Comp. van VVeſt-Ind. is ſeer ſchendich van de Con. van Port. bedrogen, ende alhoevvel het verre gecomen is, met haer verloop, ſo dunckt my iſſer noch vvel redres aen, ende helpen, mits datmen het eernſtich ende ſpoedelijck by de handt neme, ende of den Ambaſſad. al ſchoon vveder quam met preſentatien ende ghenegentheyt van te vvillen handelen, daerom niet af-laten, maer op het ſpoedichſte ſo veel ſchepen tot 24 van de bequaemſte tot dat vverck, ghereet maecken, ende met den degen inde vuyſt accorderen, vvant men heeft gedurich geſien, dat ſoo haeſt alſſer een ſcherpe reſolutie by de Prot. van Hollant, heeft ſchynen te vvillen vallen, dat hy altoos beter koop gegeven heeft, ende dunckt my dat deſe Stadt voor al, tot alle expeditie te vvater behoorde te inclineren, om het

 leven

leven inde Negotie,die daer aen vaſt is,ende om dat de luyſter van deſe Stadt is gekomen ende tot noch toe aengegroeyet,ende ſtaende gebleven,door den Coophandel ende Scheepsvaert.

XX. *d'Heer Cornelis Iacobß. VVayer.* Mijn dunct oock mijn Heeren als ick na de conſcientie ſal ſpreken, datmen de Comp. niet behoorde ſo te verlaten,ick ſou verſtaen datmenſe ſou helpen.

XXI. *d'Heer Franck vander Meer.* Mijn Heeren 't is noch tijt,en men kan de Comp. helpen ſoo de Heeren Burg. maer en belieft, ick ſou de verraderie van den Con. van Port. niet konnen verdragen,de Staet van 't Landt iſſer aengelegen.

XXII. *d'Heer Burg. Graef.* Mijn Heeren, de ontſteltenisſe ende bedroeftheyt van de meeſte Burgers ende Coopluyden,is ſeer groot in deſe Stadt,over de ſchade die yder lijd,of ſelfs,of ſijne Vrienden,door den ſlimmen handel van die loſe Portug. en alſoo het dickvvils een verſoetinge ende lijdſaemheyt over geleden ſchade veroorſaect het herdencken ende hopen van vveder te ſullen vvinnen,ſo ſoude ick my oock ſeer geerne voegen by de opinie van die Heeren,die meinen, datmen door de vvapenen moet trachten vveder te crygen, dat met ſchoone vvoorden niet en ſal becomen vvorden,ja al condemen praten, gelijck Brugman,ſo as ons ſpreeck-vvoort ſeydt: vvant alſo deſen ſtaet dit gebreck heeft,dat hy in vvat te veel hoofden beſtaende,vvat te langhſaem, ende vvat te ſeer doorluchtich ende open is, daer de vreemde Miniſters van andere Coningen dat geen ſlechte quidams en zijn tot haer gerief ende genoegen vvel konnẽ inkijcken,ſo en kan ic niet bevroen dat met ſchyn te maken, hy als de moſſen en ſpreeuvven met een moloch uyt de karſſe-boomen gevveert vvorden,deſen Staet veel ſal te vvillen vveſen,derhalven ſo ſal een harder reden voor die broeders moeten geſproken,en ſy luyden meer met het *Ius Canonicum*, als het *Ius Civile* bejegent moeten vvorden,om dan niet vveder een vverck ten halven te doen, ſoo ſou ick van advys zijn,ſonder vertragen,ja op 't ſpoedichſte te doen equiveren ende ter Zee brengen uyt den naem ende tot laſt van de Generalit: 24 kloecke ſchepen van oorloge,ende om de meerder ſpoet ende acceleratie van 't vverck,de ſelve verdeelen over de reſpective Admiraliteyten,ende de Camers van de Comp. daer in elck ſijn portie ſo van ſchepen als contante penningen by de Generaliteyt te negotieren ſal vvorden geaſſigneert,om in aller yl toe te maken,ende om te toonen dat het deſen Staet te degen ernſt is, ſo ſoude ick van advys noch daerenboven zijn,datmen noch 10 bequame ſchepen als vooren, oock by de Colleg.

van

van de General. of Cameren van de Comp. daer het best ende spoedigst sou konnen vallen, tot secours van de voorgaende sou gereet houden of het eerste exploit so niet en vvierde gezegent, alsmen vvel is verhopende, om also doende, te toonen dat by dese stadt noch kleynmoedigheyt, veel min die gepresumeerde quade vville is, die op eenige Heeren Regenten van dese stadt, so men hoort ende in verscheyden blauvve boexkens gedruct siet, gepresumeert ende so ick vvil hopen haer A. ten onrechte nageduyt vvort; ende de klagende Gemeinte, die voorvvaer seer ontstelt is, door het verlies, dat op klaer bedroch, ende om het selve met sijn rechte couleur af te malen, met loutere verraderie gebrouvven ende vermengt is gevveest, vveder so doende in ruste te brengen : 't is geen vvijsheyt, in sodanige regeringe als de onse is, al heeftmen al het grootste gelijck, des al vry vvat Neen, altoos ende steets stijf ende pal op sijn vvil ende voornemē te blyven staen, alle Leden sijn selfs in svvaervvichtiste poincten ende discrepantien, d'een of d'ander tijt, of door de noodt of door groot versoec ende aenhouden van de andere Leden niet altoos by haer opinie gebleven, selfs oock dese stadt, is al vry vvel gevvoon van haer advys af te treden, ende een sake heel anders te doen, als eerst vvas voorgenomen, 't is oock conform dese stadts vvel hergebrachte privilegien, datmen moet merckelijck vvesen: ende dat soude ick in dese sake oock doen, vvant de noot ende de hope van beterschap is even groot: en dat is mijn advys.

XXIII. *d'Heer VVillem Ruytenburch.* Absent.

XXIV. *d'Heer Roelof Bicker Iacobß.* Om dat het al gelt in't vvater gesmeten sal zijn, datmen aen de VVest-Ind. C. te kost leyt, soo sou icker niet aen doen, 't sijn een hoop kale bruyers, vvel jae, sy vvorden ghedurich gemaent ende geexecuteert, se dienden vvel een arrest rol alleen te hebben, ende voort alst advys van Neef Andries Bicker.

XXV. *d'Heer VVitsen.* Mijn Heeren, ick soude de tijt vergeefs verquisten, indien ick poochde yets meer by te doen, by 't gene seer vvijsselijck ende apposite by d'Heer Graef ende Doctor Tulp is verhaelt, so dat ick my teenemael daer mede confirmere.

XXVI. *d'Heer Corn. de Vry.* Het selve, en al ben ick Bevvinthebber van de Oost-Ind. C. so dunct me sou het sond en schand zijn datmen de capetalen van so veel onnosele en schamele VVesen ende VVeduvven, ende so menich bedruct huyshouden van Godtsalige Predikanten ende Ouderlingen ende vrome Burgers, so ten instal ende verderf sou maken daermen met een eenige goede resolutie, datelijck de helft kan doen beter vvorden, en vvat aengaet die binnevaert daer myn confrater Huydekoper

koper af spreeċt, dat most niet vvesen, ick sou versoecken datter Commissarissen van de Oost-Ind. Comp. na toe souden gesonden vvorden, om inspectie oculaer te nemen.

XXVII. *d'Heer Poll.* Ick segge also as Burg. Bicker seyt, 't sijn maer een hoope van St. Stevens geusen, ick kender noch al veel vande o teyckenaers, hebben sy er gat ebrangt, se meugen op de blaren sitten.

XXVIII. *d'Heer Gerrit Reinst.* Mijn Heeren, om dat het spade is, so sal ick den tijt mesnageren, ende verklare niet beters te konnen geadviseert vvorden, als de Heer Burg. Graef gedaen heeft.

XXIX. *d'Heer Barent Schellinger.* Het selve, om kortsheyts vville.

XXX. *d'Heer Symon van Hoorn.* Het selve, in alles.

XXXI. *d'Heer Pieter Cloeck.* Daer is so veel en so vvel voor de svvacke standt van de VVest-Ind. C. gesproken, dat ick de vergaderinge niet langer sal ophouden, maer my in alles confirmeren, met 't gene aldaer favorabelst daer voor gesproken is, alsoo het malligheyt is te dencken, datse niet te helpen sou zijn, Coningen, Staten ende Republ. laten geen dingen om de kosten, al dat sy bestevenen konnen, hoopen sy te bezeylen, als die maxime by apparentie had moeten vvaer vvesen, vvy hadden hier niet geseten.

XXXII. *d'Heer Cornelis van Dronckelaer.* Ick sal my confirmeren met de bondichste redenen ende de favorabelste, die voor de VVest-Ind. C. zijn, my niet genoech konnende vervvonderen van de slechte redenen ter contrarie, ende insonderheyt die het secoers van de Comp. vvillen binden, ende of toestaen, of achterhouden door insicht ende verdienste van personen, alsoo het selve behalven de impertinentie, noch is sich selven tegen-spreken, ende een ghepretendeert quaet met erger te vvillen straffen.

XXXIII. *d'Doctor Lambert Reynst.* Ia mijn Heeren ick vveet hoe het inde Comp. ghestelt is, al beter als veel andere, 't is niet te helpen, ick segh als myn Oom Andries Bicker.

XXXIV. *d'Heer Coenraet Burch*, absent.

XXXV. *Iacob VVillemß.* }
XXXVI. *Iacob Haring Caspel.* } beyde overleden.

Maeckende dese alle de 36 Raeden.

Geextraheert uyt het natte resoluti-boeck vande VVykamer, present alle de Heeren, Dempt. van Campen, president, Rendorp ende Hasselaer assessores.

Quod attestor loco Secretarii
TRAIAN BOCCALINI.